

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 70/07-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. októbra 2007 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť M. K., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. V., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na urýchlené rozhodovanie o väzbe podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 1 Tos 116/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti M. K. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 70/07-16 z 24. mája 2007 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť M. K., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na urýchlené rozhodovanie o väzbe podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 Tos 116/2006.

2. Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľ podaním z 12. októbra 2007, ako aj okresný súd vo vyjadrení z 20. júna 2007 vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení účastníkov konania nachádzajúcich sa v spise.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podáva sťažnosť na postup Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) a krajského súdu pri rozhodovaní o väzbe, resp. o jeho žiadostiach o prepustenie z väzby. Proti sťažovateľovi vedie trestné konanie okresný súd pod sp. zn. 3 T 187/2005. Na hlavnom pojednávaní konanom 27. júla 2006 požiadal sťažovateľ o prepustenie z väzby. Okresný súd toho istého dňa žiadosť sťažovateľa uznesením zamietol. Po doručení písomného vyhotovenia uznesenia podal proti nemu sťažnosť 31. júla 2006 obhajca sťažovateľa a 7. augusta 2006 aj sám sťažovateľ. Sťažnosti boli okresným súdom predložené krajskému súdu na rozhodnutie až 20. septembra 2006. Rozhodovanie o týchto sťažnostiach trvalo 76 dní a ďalších 6 dní uplynulo do doručenia uznesenia krajského súdu. Pred tým okresnému súdu trvalo 55 dní, kým sťažnosti predložil krajskému súdu. Spolu preto rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo 137 dní. Uvedené skutočnosti považuje sťažovateľ za porušenie označených článkov ústavy, dohovoru a Listiny základných práv a slobôd. Podľa názoru sťažovateľa bola dĺžka rozhodovania o jeho žiadosti neúmeraná, a preto neboli dodržané záruky urýchleného rozhodovania o väzbe.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 116/2006. Žiada prikázať krajskému súdu konať tak, aby podania sťažovateľa boli vybavované bez meškania a aby trestná vec sťažovateľa bola prerokovaná a rozhodnutá bez

prieťahov. Požaduje aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia advokátom.

4. Z vyjadrenia krajského súdu sp. zn. Spr 368/07 z 20. júna 2007 doručeného ústavnému súdu 25. júna 2007 vyplýva (v rozsahu, v akom bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie), že krajský súd nesúhlasí so sťažovateľom. Spis okresného súdu spolu so sťažnosťou bol doručený krajskému súdu 21. septembra 2006. Je pravdou, že krajský súd o sťažnosti rozhodol až 5. decembra 2006, a to tak, že ju zamietol. Avšak v čase od 2. októbra 2006 do 1. decembra 2006 sa trestný spis nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), keďže bolo potrebné rozhodnúť o námietke sťažovateľa, ktorý požadoval vylúčenie všetkých sudcov krajského súdu z rozhodovania v jeho trestnej veci.

II.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 3 T 187/2005 z 27. júla 2006 vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola zamietnutá.

Z predkladacej správy okresného súdu č. k. 3 T 187/2005-1413 zo 14. septembra 2006 vyplýva, že táto spolu aj so spisom okresného súdu bola krajskému súdu doručená 21. septembra 2006. Predkladacia správa sa týkala sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 1 Tos 116/2006-1438 z 5. decembra 2006 vyplýva, že sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu č. k. 3 T 187/2005-1287 z 27. júla 2006 bola zamietnutá. Spis bol expedovaný okresnému súdu 8. decembra 2006.

Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie krajského súdu č. k. 1 To 116/2006-1438 z 5. decembra 2006 bolo sťažovateľovi doručené 11. decembra 2006 a jeho obhajcovi 22. decembra 2006.

Z listinných dôkazov, ktoré predložil krajský súd, vyplýva, že okresný súd predložil predkladacou správou č. k. 3 T 187/2005-1417 zo 14. septembra 2006 krajskému súdu popri

sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu o neprepustení z väzby aj jeho návrh na odňatie veci krajskému súdu. Aj táto predkladacia správa bola krajskému súdu doručená 21. septembra 2006. Z predkladacej správy krajského súdu sp. zn. 1 Nto 21/2006 z 2. októbra 2006 vyplýva, že trestný spis bol 5. októbra 2006 predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o delegácii veci podľa § 25 Trestného poriadku, a to po tom, keď sa k tejto otázke vyjadrili sudcovia krajského súdu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Ndt 30/2006 z 8. novembra 2006 rozhodol o návrhu sťažovateľa tak, že sa trestná vec krajskému súdu neodníma. Písomné vyhotovenie uznesenia najvyššieho súdu spolu so spisom bolo vrátené krajskému súdu 1. decembra 2006. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ndt 30/2006 z 8. novembra 2006 vyplýva, že sťažovateľ 27. júla 2006 na okresnom súde vzniesol námietku zaujatosti okrem iného aj voči všetkým sudcom krajského súdu s tým záverom, že tento nie je príslušný na prerokovanie a rozhodnutie v jeho trestnej veci. Podľa názoru najvyššieho súdu neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali odňatie veci krajskému súdu a jej prikázanie inému krajskému súdu. Z písomných vyjadrení všetkých sudcov krajského súdu vyplýva, že títo sťažovateľa nepoznajú a necítia sa byť zaujatí. Preto návrh sťažovateľa nebol opodstatnený.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Článok 5 ods. 4 dohovoru sa vzťahuje na všetky prípady pozbavenia slobody vymenované v čl. 5 ods. 1, teda aj na súdnu kontrolu zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Počiatočné rozhodnutie súdu nemusí nutne ospravedlňovať celú dobu trvania väzby. Osoba nachádzajúca sa vo väzbe musí mať možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe (rozhodnutie Komisie z 13. decembra 1987 č. 8098/77). Súd musí rozhodnúť urýchlene (à bref délai resp. speedily). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného (Koendjibiharie c. Holandsko z 25. októbra 1990, § 28). Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu (Sanchez-Reisse c. Švajčiarsko z 21. októbra 1986, § 55). Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (Bezicheri c. Taliansko z 25. októbra 1989).

Článok 17 ods. 2 ústavy v sebe inkorporuje aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne a urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná. Právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru je teda chránené aj čl. 17 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis III. ÚS 7/00).

Sťažovateľ namieta, že hoci bola jeho sťažnosť spolu so spisom predložená krajskému súdu 21. septembra 2006 na rozhodnutie proti uzneseniu okresného súdu o jeho neprepustení z väzby, krajský súd o nej rozhodol až 5. decembra 2006 a uznesenie bolo sťažovateľovi doručené až 11. decembra 2006. Sťažovateľ považuje túto dobu za neprimeranú, ktorá nezodpovedá označeným článkom dohovoru a ústavy.

Krajský súd poukazuje na skutočnosť, že nebolo možné rozhodnúť o sťažnosti skôr, lebo sťažovateľ žiadal odňať vec krajskému súdu, a preto bolo nevyhnutné najprv rozhodnúť o tejto jeho námietke.

Ústavný súd konštatuje, že od predloženia spisu krajskému súdu 21. septembra 2006 do rozhodnutia krajského súdu 5. decembra 2006, resp. do expedovania spisu okresnému súdu 8. decembra 2006, uplynuli dva mesiace a sedemnášť dní. Túto dobu celkom nepochybne nemožno považovať za zodpovedajúcu povinnosti všeobecných súdov rozhodovať o väzbe urýchlene. Je to tak tým viac, že išlo iba o rozhodovanie v druhom stupni. Táto doba by bola neprimeraná aj pre rozhodovanie v oboch stupňoch.

Na druhej strane je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že v dôsledku námietky zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu bolo nevyhnutné ešte pred rozhodnutím o podanej sťažnosti predložiť spis najvyššiemu súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Krajský súd o sťažnosti rozhodol celkom krátko po tom (5. decembra 2006), keď sa spis z najvyššieho súdu vrátil (1. decembra 2006).

Ďalej treba konštatovať, že námietka zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu, ktorú sťažovateľ uplatnil, sa ukázala ako nedôvodná.

Všetky uvedené skutočnosti umožňujú dospieť k záveru, že sťažovateľ svojim postupom sám spôsobil, že o ďalšom trvaní jeho väzby nemohol krajský súd rozhodnúť urýchlene.

Z uvedených dôvodov nebolo možné sťažnosti vyhovieť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2007